

วิธีปฏิบัติการจัดยา

ของกลุ่มงานเภสัชกรรม สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นภาคใต้

- วัตถุประสงค์ : ๑. เพื่อสามารถจัดยาได้ถูกต้อง
๒. เพื่อลดความเสี่ยงที่จะจ่ายยาผิดให้แก่ผู้ป่วยในขั้นตอนการจ่ายยา

วิธีปฏิบัติการจัดยา มีขั้นตอนการดำเนินงานทั้งสิ้น ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ รับฉลากยาที่สั่งพิมพ์ ระยะเวลาในการดำเนินการ ๓๐ วินาที

ขั้นตอนที่ ๒ จัดแยกฉลากยาผู้ป่วยแต่ละรายใส่ตะกร้าจัดยา ผู้รับผิดชอบจัดฉีกแบ่งฉลากยาผู้ป่วยแต่ละราย รมัดระวังดูชื่อผู้ป่วยเพื่อป้องกันฉลากยาคนละชื่อกันอยู่ในตะกร้า ระยะเวลาในการดำเนินการ ๓๐ วินาที

ขั้นตอนที่ ๓ ตัดฉลากยาลงบนซองยา ผู้รับผิดชอบตัดฉลากยาลงบนซองยาให้ครบทุกซองของแต่ละตะกร้าสำหรับยาเม็ด โดยขนาดของยาให้เหมาะสมกับจำนวนเม็ดยาที่ต้องจัด กรณียาน้ำให้ติดลงภาชนะบรรจุยา ๑ นาที

ขั้นตอนที่ ๔ จัดยา ผู้รับผิดชอบอ่านชื่อยา และจำนวนยา บนฉลากยาของผู้ป่วยแต่ละรายในตะกร้าใส่ซองยา ตรวจสอบว่าสามารถจัดยาจากที่มีการแบ่งบรรจุล่วงหน้าไว้แล้ว ต้องนับใหม่ เป็นยาผง ยาน้ำ หรือยาครีม ดังนี้

กรณีต้องจัดยาที่มีการแบ่งบรรจุล่วงหน้าไว้แล้ว ให้หยิบยาในกระปุกที่แบ่งบรรจุล่วงหน้าที่มีป้ายระบุชื่อยา ความแรงของยา และขนาดบรรจุไว้ โดยการจัดยานั้น อย่างน้อยจะต้องให้มียาเหลืออยู่ในซองยา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถนำยากลับคืนของเดิมได้อย่างถูกต้อง เช่น ถ้าต้องการจัดยา Cyproheptadine 50 เม็ด ให้นำยาดังกล่าวในขนาดบรรจุ 50 เม็ด 1 ซอง เทลงในซองยาที่ติดฉลากแล้ว ถ้าต้องการ 100 เม็ดก็ให้นำยาขนาดแบ่งบรรจุ 50 เม็ด ที่บรรจุในซองเล็ก 1 ซอง ใส่ลงในซองขนาดใหญ่ที่มียาแบ่งบรรจุ 50 เม็ด พร้อมติดฉลากยาลงบนหน้าซองยาแบ่งบรรจุขนาดใหญ่

กรณียาน้ำ ให้นำฉลากลอกติดภาชนะบรรจุยาน้ำที่มีชื่อยา ความแรง และจำนวนยาตรงกับที่ระบุบนฉลากยาโดยห้ามติดทับ วัน เดือน ปี ที่ผลิตหรือหมดอายุของยาบนภาชนะบรรจุยา

กรณียาเป็นผง ให้หยิบยาจากตุ้มยาที่มีป้ายระบุชื่อยาไว้ แล้วใส่ในซองยาที่ติดฉลากเรียบร้อยแล้ว

กรณีต้องนับยาใหม่จากขวด ให้หยิบยาจากกระเบยาที่เรียงไว้ตามตัวอักษร ในการจัดยาต้องดูชื่อและความแรงของยาบนขวดยาให้ตรงกับชื่อยาและบนซองยา พร้อมทั้งดูวันหมดอายุของยา โดยให้ใช้หมดอายุสั้นก่อน(ห้ามจ่ายยาที่หมดอายุแล้วหรืออาจจะหมดอายุก่อนผู้ป่วยจะชื่อยาหมดตามคำสั่งแพทย์)

จากนั้นเทยาใส่ถาดนับเม็ดยา อ่านฉลากข้างขวดยาก่อนเทเม็ดยา นับเม็ดยาให้ได้จำนวนตามหน้าของยา ยาที่เหลือให้เทกลับคืนลงในขวดยาที่มีชื่อยา และความแรงตรงกัน จากนั้นเทเม็ดยาที่อยู่ในร่องของถาดนับยาลงในของยาที่มีชื่อและความแรงของยาตรงกับยาที่นับไว้แล้ว

กรณียาที่ขึ้นง่าย เช่นยา Sodium valproic acid ให้ใส่ยาทั้งขวดลงในของยา ยกเว้นกรณีที่เหลือเป็นเศษน้อยกว่าขนาดบรรจุให้เทใส่ในของยาได้

หลังจากจัดยาใส่ของยาเสร็จเรียบร้อยแล้วทุกครั้งจะต้องรัดซิบบนของยาให้แน่น เพื่อป้องกันยาจากความชื้นภายนอกของยา และป้องกันไม่ให้ยาหก/หล่นออกมา ระยะเวลาในการดำเนินการ ๓ นาที

ขั้นตอนที่ ๕ ตรวจสอบยาที่จัดก่อนส่งมอบให้เภสัชกร ผู้รับผิดชอบตรวจสอบของยาแต่ละชองก่อนส่งมอบอีกครั้ง ระยะเวลาดำเนินการ ๑ นาที